

OBSAH

PŘEDMLUVA	13
ÚVOD	15
Morálka a etika	16
Kritika dobové morální teologie na Druhém vatikánském koncilu	17
Program pro obnovu morální teologie	19
ETICKÉ POSELSTVÍ PÍSMÁ SVATÉHO	21
ETICKÉ POSELSTVÍ STARÉHO ZÁKONA	22
Tóra	23
<i>Dar smlouvy</i>	23
<i>Desatero</i>	24
<i>Členění Desatera</i>	25
Přednosti a limity Desatera	26
Desatero jako soubor pravidel pro společnost	30
<i>Zákon jako závazek smluvní strany</i>	32
<i>Závaznost zákona pro křesťany</i>	34
<i>Hledání propria</i>	37
<i>Stvoření</i>	39
Proroci	41
<i>Předexilní proroci</i>	42
Ámos	42

Ozeáš	44
Izaiáš	45
Micheáš	46
Jeremiáš	47
<i>Exilní proroci</i>	49
Ezechiel	50
Deutero-Izaiáš	51
<i>Poexilní proroci</i>	53
Zachariáš a Malachiáš	53
Jóel a Trito-Izaiáš	54
<i>Závěr</i>	55
Mudrosloví	56
<i>Kniha Přísloví</i>	57
<i>Další mudroslovné knihy</i>	59
ETICKÉ POSELSTVÍ NOVÉHO ZÁKONA	61
Ježíšova radostná zvěst v evangeliích	61
<i>Matoušovo evangelium – Etos pro Boží království</i>	62
Horské kázání	62
<i>Exkurz: Recepce Horského kázání</i>	64
Misijní promluva	71
Podobenství o království	72
Rada rozdělené obci	72
Řeč o příchodu království	72
<i>Závěr</i>	73
<i>Janovo evangelium – víra v Poslaného</i>	73
<i>Motivy v evangeliích</i>	75
Obrácení	75
Následování	76
<i>Exkurz: Diskuse o následování v pobiblické době</i>	78
Láska	80
<i>Exkurz: Diskuse o křesťanské lásce v pobiblické době</i>	82
Kříž	84

<i>Apoštol Pavel a jeho listy</i>	84
<i>Katolické listy a Zjevení sv. Jana</i>	88
<i>Katolické listy</i>	88
<i>Apokalypsa</i>	89
Relevance Bible pro křesťanskou etiku	91
DĚJINY MORÁLNÍ TEOLOGIE	97
PATRISTICKÉ OBDOBÍ	98
Didaché	98
Tertulián	99
Basil Veliký	102
Ambrož	105
Augustin	108
<i>Východiska Augustinovy etiky</i>	108
<i>Augustinova praktická etika</i>	111
Řehoř Veliký	112
SCHOLASTIKA	115
Raná scholastika a scholastická metoda	115
Sumy	117
Vrcholná scholastika a Tomáš Akvinský	119
Pozdní scholastika a nominalismus	122
REFORMACE, TRIDENTSKÝ KONCIL A POTRIDENTSKÉ OBDOBÍ	124
Úsilí o reformu církve v 16. století	124
Probabilismus a ostatní morální systémy	128
Další život tomismu	132
ZÁKLADNÍ TÉMATA TEOLOGICKÉ ETIKY	135
SVĚDOMÍ	135
Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání	136
Výhrada svědomí	139
Dějinný vývoj konceptu svědomí a formování církevní nauky	143
<i>Fenomén svědomí na stránkách Bible</i>	144

<i>Patristické inspirace</i>	145
<i>Scholastické rozlišování</i>	146
<i>Novověké podněty</i>	148
Analýza svědomí pro potřeby penitenční praxe	150
Formace svědomí	156
ZÁKON A PŘIROZENÝ ZÁKON	160
Povaha zákonů a jejich vztah k morálce	160
Aktuální význam ideje přirozeného zákona	163
Vývoj ideje přirozeného zákona	166
Několik poznámek k argumentaci přirozeností dnes	171
MORÁLNÍ SKUTEK	177
Vědomost	178
Svoboda	181
<i>Limity lidské svobody</i>	181
<i>Typologie svobody</i>	183
<i>Biblické a aretologické pojetí svobody</i>	185
Analýza morálního činu pro penitenční praxi	187
<i>Exkurz: Vnitřně zlé skutky</i>	187
<i>Etika úmyslu a etika zodpovědnosti</i>	191
<i>Okolnosti</i>	192
<i>Princip dvojího účinku</i>	192
Transcendentální svoboda a základní rozhodnutí	194
Situační etika a Rahnerova formální existenciální etika	197
<i>Situační etika</i>	197
<i>Rahnerova formální existenciální etika</i>	200
VINA A HŘÍCH	201
Řeč o hříchu dnes	201
Podstata a důsledky hříchu	204
<i>Hřích ve Starém zákoně</i>	204
<i>Hřích v Novém zákoně</i>	208
<i>Hřích a jeho následky z pohledu teologie</i>	211
Závažnost různých hříchů	216
Východní pojetí hříchu	221

ODPUŠTĚNÍ, SMÍŘENÍ A POKÁNÍ	223
Odpuštění mezi lidmi	223
<i>Terminologie</i>	224
<i>Asymetrie újmy</i>	225
<i>Neodpuštění – analýza nákladů a výnosů</i>	226
<i>Morální zodpovědnost</i>	227
Smíření v Písmu	228
<i>Smíření ve Starém zákoně</i>	229
<i>Nový zákon</i>	231
Dějiny křesťanského pokání	232
Smíření a pokání podle <i>Reconciliatio et poenitentia</i>	241
 ZÁVĚR	 245
 SUMMARY	 247
 LITERATURA	 249
Prameny	249
Sekundární literatura	254